

sesizare

De la : tatiana bradu

lun., 26 oct., 2026 10:53

Subiect : sesizare

3 fișiere atașate

Către : Curtea Constituțională <

Bună ziua.

Găsiți atașat la prezentul mesaj sesizarea înaintată de Victor Cazacu privind rind exercitarea controlului constituționalității unor prevederi din Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și încheierea Curții Supreme de Justiție din 23 octombrie 2026 nr.3-13/26.

 2026_10_23__3_13_26_Cazacu__exceptie_de_neconstitutionalitate.docx.signed.pdf
342 KB

 Sesizare CC excepție de neconstituționalitate Victor Cazacu.signed.pdf
2 MB

 Cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate Victor Cazacu.signed.pdf
757 KB

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹

A.1. Persoană fizică

Victor Cazacu, terț în dosarul nr.3-13/26, pendinte la Curtea Supremă de Justiție

¹ Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun²

La 17 august 2023, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 252 privind evaluarea externă a judecătorilor procurorilor și modificarea unor acte normative, în vigoare de la 22 august 2023.

La 26 octombrie 2023, Parlamentul Republicii Moldova a numit în funcție membrii Comisiei de evaluare a procurorilor (în continuare - Comisia de evaluare).

La 17 mai 2024, Comisia de evaluare a solicitat Consiliului Superior al Procurorilor (în continuare CSP) lista procurorilor din cadrul Procuraturii Anticorupție.

Prin Hotărârea nr. 1-152/2024 din 21 mai 2024, CSP a remis Comisiei de evaluare lista a 67 de procurori, în care figura și subsemnatul, procuror Victor Cazacu.

Subsemnatul a fost notificat despre inițierea procedurii la data de 24 mai 2024 și a depus, în termenul prevăzut de art. 12 alin. (4) din Legea nr.252/2023, declarația pentru ultimii cinci ani și chestionarul privind integritatea etică.

La 16 ianuarie 2026, Comisia de evaluare a aprobat Raportul de evaluare nr. 22 în privința subsemnatului. Prin votul majorității, Comisia a constatat necorespunderea subiectului evaluării criteriului de integritate financiară prevăzut la art. 11 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 252/2023 și a propus nepromovarea evaluării externe. Membrii Comisiei Cornel Lebedinschi și Irmantas Mikelionis au formulat opinii separate, prin care au exprimat o concluzie contrară, în sensul promovării evaluării.

Prin Hotărârea nr. I-47/2026 din 12 februarie 2026, Consiliul Superior al Procurorilor cu unanimitate de voturi a respins Raportul de evaluare nr. 22 și a dispus reluarea procedurii de evaluare, reținând necesitatea unei examinări suplimentare a anumitor circumstanțe de fapt și a aspectelor probatorii relevante pentru soluționarea cauzei.

La 14 august 2026, Comisia de evaluare a aprobat Raportul de reevaluare nr. 46 în privința subsemnatului. Prin votul majorității, Comisia a menținut concluzia privind necorespunderea acestuia criteriului de integritate financiară prevăzut la art. 11 alin. (3) lit. a) din Legea nr.252 / 2023. Membrii Cornel Lebedinschi și Irmantas Mikelionis au formulat opinii separate, în care au susținut promovarea evaluării.

Prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.1-270/2026 din 11 septembrie 2026, cu unanimitate de voturi s-a decis respingerea Raportului nr.46 din 14 august 2026 emis de Comisia de evaluare și constatarea promovării evaluării externe.

La 01 octombrie 2026, vicepreședintele Comisiei de Evaluare a Procurorilor, Virginia Moraru, a depus contestație împotriva hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-270/2026 din 11 septembrie 2026. Aceasta a solicitat anularea hotărârii nominalizate și constatarea nepromovării evaluării externe de către procurorul Procuraturii Anticorupție Victor Cazacu.

Prin încheierea din 02 octombrie 2026 judecătorul raportor Vladislav Gribincea a primit spre examinare, în procedura contenciosului administrativ, contestația formulată de Comisia de Evaluare a Procurorilor împotriva Consiliului Superior al Procurorilor și a persoanei terțe Victor Cazacu și s-a dispus pregătirea cauzei pentru dezbaterile judiciare, cauza fiind pendinte la Curtea Supremă de Justiție, dosar cu nr.3-13/26.

² Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecării instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

C. Obiectul sesizării³

Obiectul prezentei sesizări îl constituie textele:

Sintagma „*sau de către comisia de evaluare*” de la art.19 alin. (1) din Legea nr. 252/2023.

Sintagma „*sau nepromovarea evaluării*” de la art.19 alin. (5) pct. 2) lit. c) din Legea nr. 252/2023.

În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a prevederilor citate din Legea nr. 252/2023, ține de competența Curții Constituționale.

Critica privește insuficiența de claritate și de previzibilitate a efectului normativ cumulat al textelor indicate (art. 23 alin. (2) din Constituție), prin raportare la principiul separării puterilor și securității juridice, pentru următoarele motive distincte:

Includerea Comisiei de evaluare (entitate cu rol consultativ sau de recomandare) în paralel cu Consiliul Superior al Procurorilor (sau Consiliul Superior al Magistraturii) creează o suprapunere ambiguă de atribuții. Această paralelă înlătură distincția normativă dintre o propunere sau recomandare emisă de Comisie și un act decizional investit cu putere de autoritate publică emis de CSP sau CSM.

Totodată, substituirea sau devierea de la rolul decizional al organului de autoadministrare permite Curții Supreme de Justiție să se pronunțe direct asupra nepromovării evaluării în cazul unei decizii favorabile subiectului. O astfel de atribuție creează confuzie cu privire la natura controlului judiciar exercitat de Curtea Supremă de Justiție, dacă este un control de legalitate al unui act administrativ decizional sau o reexaminare de fond administrativ substitutiv.

Sintagmele criticate generează incertitudine în aplicare prin coroborarea lor cu motivele distincte prevăzute la art. 19 alin. (6) din Legea 252/2023. Un subiect vizat (cazul subsemnatului) este pus în imposibilitatea de a anticipa cu exactitate în ce calitate juridică acționează fiecare entitate (Comisie vs. CSP/CSM vs. CSJ) și care sunt consecințele juridice directe ale raportului Comisiei în absența unei decizii finale validate de organul constituțional de reprezentare.

În prezentul caz, obiectul sesizării nu se reduce la o simplă problemă de interpretare sau de aplicare a legii, atribuit ce aparține instanțelor de judecată. În realitate, sesizarea pune în discuție consacrarea dreptului Comisiei de a sesiza direct Curtea Supremă de Justiție fără o armonizare cu principiile constituționale și ale contenciosului administrativ. Exercitarea unui astfel de control judiciar restrâns la un singur grad de jurisdicție, care într-o manieră unilaterală, poate culmina cu anularea unei decizii favorabile subiectului evaluat, este de natură să aducă o atingere gravă drepturilor sale constituționale.

Subliniez, că prevederile contestate nu a făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate și urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei.

³ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale *ratione materiae*. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

Cu privire la obiectul sesizării sunt incidente următoarele articole din Constituția Republicii Moldova.

Articolul 1 alineat (3) din Constituție potrivit căruia „Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sânt garantate”.

Articolul 4 din Constituție potrivit căruia „(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. (2) Dacă, există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale”.

Articolul 7 din Constituție potrivit căruia „Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică”.

Articolul 20 alineat (1) din Constituție potrivit căruia: „(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime”.

Articolul 23 alineat (2) din Constituție potrivit căruia „(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative”.

Articolul 26 alin.(1) din Constituție potrivit căruia „dreptul la apărare este garantat”.

Articolul 28 alin.(1) din Constituție potrivit căruia „statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată”.

Articolul 39 aliniatul (2) din Constituție, potrivit căruia, „Oricărui cetățean i se asigură, potrivit legii, accesul la o funcție publică.”

Articolul 43 alin. (1) din Constituție, ce statuează, că „Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului”.

Articolul 53 alin. (1) din Constituție, potrivit căruia „Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei”.

Articolul 54 alin.(1) din Constituție potrivit căruia „restrângerea unor drepturi și libertăți trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății”.

Articolul 114 din Constituție potrivit căruia „justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești”.

Articolul 119 din Constituție potrivit căruia „împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii”.

Articolul 125¹ alineatele (1) și (3) din Constituție potrivit căruia: „(1) Consiliul Superior al Procurorilor este garantul independenței și imparțialității procurorilor” și „(3) Consiliul Superior al Procurorilor asigură numirea, transferarea, promovarea în funcție și aplicarea măsurilor disciplinare față de procurori”.

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

În conformitate cu exigențele pct. 2.1 din *Ghidul practic privind condițiile de admisibilitate a sesizărilor privind excepția de neconstituționalitate*, autorul sesizării are obligația de a demonstra incidența normelor constituționale invocate și legătura cauzală dintre norma legală criticată și vătămarea drepturilor sale fundamentale.

În prezenta cauză, textul contestat [art. 19 alin. (1) și alin. (5) pct. 2) lit. c) din Legea nr. 252/2023] afectează direct un ansamblu coerent de principii și drepturi garantate de Legea Supremă, după cum urmează:

Articolul 1 alin. (3) din Constituție garantează valoarea preeminenței dreptului. În jurisprudența sa constantă, Curtea Constituțională a reținut că acest principiu impune supremația Constituției și obligația corelării tuturor legilor și actelor normative cu dispozițiile sale (*Decizia CC nr. 17 din 11 februarie 2019, § 18*). La baza statului de drept stă principiul legalității, iar respectarea legilor este obligatorie, încălcarea acestei obligații atrăgând implicit afectarea statului de drept (*Hotărârea CC nr. 12 din 8 mai 2020, § 68*). Principiul preeminenței dreptului obligă autoritățile publice, inclusiv Parlamentul, să își încadreze deciziile în limitele rigide ale Constituției.

Articolul 20 din Constituție garantează accesul liber la justiție și protecția jurisdicțională efectivă împotriva actelor care lezează drepturile și interesele legitime. Acest drept presupune că instanța de judecată soluționează litigii reale privind drepturi sau interese legitime proprii vătămăte, iar nu acțiuni formulate în lipsa unui drept propriu lezat. Permițând unei entități *de facto* administrative (*Comisia de evaluare*) să conteste un act administrativ favorabil emis de organul constituțional de autoadministrare (*CSP*), fără ca această entitate să pretindă încălcarea unui drept propriu, legea deturbează contenciosul administrativ de la scopul său constituțional, lipsind persoana vizată de o protecție jurisdicțională reală și efectivă.

Standardul calității legii, consacrat în art. 23 din Constituție reprezintă garanția premisă fără de care exercitarea drepturilor prevăzute de art. 20, 26, 28, 39, 43 și 53 din Constituție devine iluzorie. Articolul 23 alin. (2) impune adoptarea unor legi accesibile și previzibile (*Hotărârea CC nr. 2 din 23 ianuarie 2020, § 42*). Textul legislativ trebuie să fie formulat în mod clar și inteligibil, fără dificultăți sintactice sau pasaje obscure (*Deciziile CC nr. 6/2020 § 26; nr. 18/2020 § 20; nr. 75/2020 § 19; nr. 77/2020 § 22*). De asemenea, legea trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative și corelației logico-juridice dintre reglementări, astfel încât persoana să își poată adapta conduita și să fie excluse interpretările contradictorii sau concurența de norme (*Hotărârea CC nr. 26/2016, § 53*). Normele contestate rup această unitate prin introducerea unui mecanism atipic și străin esenței contenciosului administrativ.

Articolul 26 din Constituție este nemijlocit incident sub aspectul imposibilității reale a subiectului evaluat de a-și exercita dreptul la apărare atunci când Curtea Supremă de Justiție re-evaluează fondul cauzei și pronunță pentru prima dată o soluție directă de nepromovare. În lipsa unei proceduri clare de cercetare judecătorească a fondului și a unor garanții de contradictorialitate echivalente cu o procedură administrativă completă, subiectul este privat de posibilitatea de a combate în mod eficient noile motive și probe pe care CSJ își întemeiază hotărârea definitivă.

Articolul 53 alin. (1) din Constituție garantează protecția persoanei împotriva abuzurilor autorităților publice, iar nu protecția statului sau a unei comisii în fond „administrative” împotriva propriilor cetățeni. Așa cum a statuat Curtea Constituțională, contenciosul administrativ are drept scop contracararea abuzurilor și exceselor de putere din partea autorităților publice și apărarea drepturilor persoanelor vătămăte (*Hotărârea CC nr. 5 din 11 februarie 2014, §§ 40-42*). Sfera contenciosului administrativ este condiționată de calitatea de victimă a reclamantului. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că o persoană poate pretinde că este victimă doar dacă este afectată direct de măsura contestată și prezintă dovezi convingătoare în acest sens (*CtEDO, Tănase v. Moldova [GC], nr. 7/08, § 104; Senator Lines GmbH v. Austria și alte 14 state membre UE [GC] (dec.), nr. 56672/00*). Acordarea calității procesuale

Comisiei de evaluare contravine flagrant esenței art. 53 din Constituție, care cere existența unui drept propriu vătămat.

Incidența art. 28 din Constituție, care consacră dreptul la viață privată și reputație profesională. Prevederile art. 1 alin. (3), art. 23 alin. (2) și art. 53 alin. (1) din Constituție se aplică în strânsă corelație cu dreptul la respectarea vieții private (art. 28 din Constituție). În jurisprudența sa, CtEDO a statuat constant că noțiunea de „viață privată” îmbrățișează și aspecte ce țin de identitatea personală, onoarea și reputația profesională a persoanei (*CtEDO, Pfeifer v. Austria*, nr. 12556/03, § 35; *Petrina v. România*, nr. 78060/01, §§ 27-29, 34-36; *Timciuc v. România*, nr. 76222/01, § 143). Desființarea de către CSJ a unei decizii favorabile a CSP și stabilirea directă a nepromovării aduce o atingere gravă și iremediabilă reputației profesionale a subiectului.

Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, dreptul de acces la o funcție publică (art. 39 alin. (2) din Constituție) se examinează în strânsă coroborare cu dreptul la muncă și protecția muncii (art. 43 alin. (1) din Constituție) (*Hotărârea CC nr. 6 din 22 martie 2011, § 2*). Prin aplicarea normei contestate, care permite CSJ să decidă nepromovarea și implicit eliberarea din funcție, autorul excepției este îngrădit în mod direct și disproporționat în exercitarea acestor drepturi constituționale.

În același context, textul de lege contestat de la art. 19 alin. (5) pct. 2) lit. c) [sau lit. c)] din Legea nr. 252/2023 atribuie Curții Supreme de Justiție o competență străină și improprie misiunii de înfăptuire a justiției, garantată de art. 114 din Constituție. Această reglementare conduce la o substituie neconstituțională a competențelor exclusive ale Consiliului Superior al Procurorilor, statuate de art. 125¹ din Constituție. Autorul excepției a avut o așteptare legitimă, fundamentată pe arhitectura constituțională, că doar Consiliul Superior al Procurorilor deține prerogativa exclusivă de a decide cu privire la numirea, cariera sau eliberarea din funcție a unui procuror.

Norma legală criticată nu satisface exigențele standardului de calitate a legii (art. 23 din Constituție), deoarece permite subrogarea atributelor constituționale ale CSP de către o instanță de judecată, alterând grav echilibrul instituțional. Totodată, prin pronunțarea unei soluții directe și definitive de nepromovare de către CSJ, subiectul evaluat este lipsit de posibilitatea de a supune această nouă realitate juridică defavorabilă unui control judiciar ulterior, fiind încălcat în mod flagrant dreptul la exercitarea căilor de atac consacrat de art. 119 din Constituție.

Este bine cunoscut că nu orice neconstituționalitate abstractă justifică admiterea unei excepții, însă, în prezenta cauză, neconstituționalitatea textului contestat produce efecte directe, nemijlocite și decisive asupra situației juridice a autorului excepției. Această normă permite contestarea unei hotărâri favorabile a Consiliul Superior al Procurorilor de către o autoritate (*Comisia de evaluare*) care nu invocă lezarea unui drept propriu și creează premisa desființării actului prin care autorului i-a fost recunoscut dreptul de a promova evaluarea.

Prin urmare, normele contestate afectează în mod direct și grav dreptul la protecție împotriva actelor de arbitrar ale autorităților publice (art. 53), dreptul la respectarea vieții private și a reputației profesionale (art. 28), dreptul de acces la o funcție publică (art. 39), dreptul la muncă și la stabilitatea funcției (art. 43), precum și limitele înfăptuirii justiției și dreptul la exercitarea căilor de atac (art. 114 și art. 119 din Constituție).

E. Argumentarea pretensei încălcări a unui sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

Textul solicitat a fi supus controlului constituționalității – „sau de către comisia de evaluare” de la art. 19 alin. (1) din Legea nr. 252/2023, nu corespunde rigorilor constituționale statuate la art. 1 alin. (3), art. 4, art. 7, art. 23 alin. (2), art. 28, art. 53 alin. (1), art. 125¹ alin. (1) și (3) din Constituție, ceea ce încalcă dreptul constituțional al terțului statuat la art. 20 alin. (1), art. 26, art. 28, art. 39 alin. (2) și art. 43 alin. (1), art. 54 din Constituție.

Comisia de evaluare este o entitate, de facto de drept public, investită exclusiv cu competențe administrative (atribuții de investigare și recomandare), iar nu cu drepturi subiective. În arhitectura art. 53 din Constituție, preluată la nivel legislativ prin art. 17 și art. 189 din Codul administrativ și la nivel convențional prin art. 34 CEDO, contenciosul administrativ este o garanție de protecție a persoanei împotriva abuzului de putere publică, iar nu un instrument prin care o autoritate de stat acționează în instanță împotriva cetățenilor.

Articolul 189 alin. (1) din Codul administrativ rezervă acțiunea în contencios doar persoanei care invocă vătămarea unui *drept propriu*. O autoritate publică nu poate fi titulară a unui „drept vătămat” (art. 17 Cod administrativ) și nici nu poate avea calitatea de „victimă” în sensul art. 34 CEDO (*CtEDO, Tănase v. Moldova [GC], § 104; Senator Lines GmbH, § D*). Așa cum a statuat instanța supremă (*Hotărârile CSJ nr. 3d-71/23, 3d-14/23, 3d-61/24*), acțiunea în contencios exclude drepturile ipotetice, abstracte sau de ricoșeu (*actio popularis*).

Așa cum este stabilit în paragraful 40 din Hotărârea⁶ Curții Constituționale nr. 11 februarie 2014: în calitatea sa de instituție juridică, contenciosul administrativ are drept scop contracararea abuzurilor și exceselor de putere din partea autorităților publice, apărarea drepturilor persoanelor în spiritul legi. Oferirea dreptului de atac Comisiei transformă contenciosul administrativ dintr-un scut al persoanei într-o armă a statului îndreptată împotriva unui act administrativ favorabil emise subiectului.

În context, urmează a se reține că art. 53 este așezat în Titlul II, Capitolul II al Constituției – „Drepturile și libertățile fundamentale”. Faptul că norma citată este inclusă în capitolul drepturilor fundamentale arată că ea consacră un drept fundamental al persoanei, iar nu o competență a autorităților publice. Drepturile fundamentale sunt, prin esența lor, drepturi ale persoanei împotriva statului. Prin art. 53, Constituția instituie modelul protecției drepturilor subiective, astfel, numai „persoana vătămată într-un drept al său” are acces la justiția administrativă, în vederea recunoașterii dreptului, anulării actului și reparării pagubei.

Art. 17 și art. 189 din Codul administrativ sunt implementarea legislativă a art. 53 și preiau integral logica sa protectoare. Art. 189 alin. (1) rezervă acțiunea în contencios administrativ „oricărei persoane care revendică încălcarea unui drept al său”. Sintagma este echivocă și clară și nu poate fi goliță de sens. Nu orice persoană, ci persoana care invocă un drept propriu. Citit în lumina art. 53 din Constituție, „persoana” din art. 189 este titularul garanției fundamentale, persoana ocrotită împotriva puterii publice, iar nu o entitate a puterii publice care ar întoarce acțiunea împotriva persoanei. Art. 17 definește, la rândul său, „dreptul vătămat” ca fiind „orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă”, adică o poziție juridică subiectivă a persoanei, iar nu o competență a autorității.

⁵ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

⁶ https://constcourt.md/public/ccdoc/hotariri/ro-h5_-2014.pdf

Aceeași concluzie se regăsește, în dreptul Convenției. Potrivit art. 34, o „organizație guvernamentală” nu poate fi niciodată „victimă” și nu poate sesiza Curtea. Criteriul de calificare este funcțional, iar nu formal. Astfel, se examinează statutul juridic al entității, drepturile pe care aceasta le derivă din dreptul privat, gradul său de autonomie față de stat, exercitarea de prerogative de putere publică și participarea la un serviciu public sub control statal. Contrastul jurisprudențial este edificator, o entitate a fost calificată drept neguvernamentală, deci aptă să sesizeze Curtea, tocmai fiindcă nu exercita prerogative de putere publică; simetric, municipalitățile și celelalte entități care exercită atare prerogative sunt excluse din sfera titularilor cererii. Aplicat speței, Comisia de evaluare exercită putere publică (competență), este o „organizație guvernamentală”, nu poate fi victimă.

În cauza *Senator Lines GmbH împotriva Austriei și alte țări, paragraful D*, Curtea a statuat, că pentru ca un reclamant să poată pretinde că este victimă într-o astfel de situație, acesta trebuie să prezinte dovezi rezonabile și convingătoare cu privire la probabilitatea producerii unei încălcări care îl afectează personal; simpla suspiciune sau conjectură este insuficientă.

În cauza *CtEDO Tănase împotriva Moldovei, paragraful 104*, Curtea a statuat, că pentru a pretinde că este victima unei încălcări, o persoană trebuie să fie afectată direct de măsura contestată.

În conformitate cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 16.01.2025, paragraful 143, Curtea a statuat, că „raportul Comisiei nu produce vreun efect juridic în privința subiectului evaluat.... Consiliul Superior al Procurorilor are competență să-l accepte sau să-l respingă.....Consiliile decid cu privire la promovarea sau nepromovarea judecătorilor și procurorilor....Comisia de evaluare are competențe de investigare, iar raportul trimis către Consilii are caracter de recomandare”.

În sensul jurisprudenței CtEDO⁷, Comisia de evaluare reprezintă un „tribunal” în sensul art. 6 paragraful 1 CEDO. Prin urmare, Comisia de evaluare, reieșind din calitatea de „tribunal stabilit de lege” și competența de investigare și de întocmire a unui raport cu caracter de recomandare, nu poate avea un interes legitim și nu poate fi „persoană interesată”.

Astfel sintagma contestată este în contradicție cu art. 53 din Constituție, deoarece oferă Comisiei de evaluare care are doar competențe de investigare și de a recomanda promovarea sau nepromovarea și, care se poziționează pe partea puterii publice, să intenteze acțiune în contencios administrativ și să acționeze împotriva drepturilor și intereselor persoanei individuale.

Un astfel de drept nu are valență constituțională și pune în discuție drepturile fundamentale constituționale ale autorului sesizării, consacrate în art. 28, 39 și 43 din Constituție. Prin urmare, se încalcă supremația dreptului, statuat la art. 1 alin. (3) din Constituție. Textul de lege contestat ce oferă dreptul Comisiei de contesta hotărârile CSP/CSM, nu se încadrează în materia legislativă uniformă a contenciosului administrativ și corelării cu actele legislative, care statuează asupra necesității existenței unui drept vătămat în sensul art. 17 din Codul administrativ.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (2) Cod administrativ, normele legislative speciale derogatorii se aplică numai dacă nu contravin principiilor Codului administrativ, iar principiul legalității, statuat la art. 21 alin. (2) din același cod, statuează, că exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate.

Respectiv, în conformitate cu prevederile art. 3 Cod administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

⁷ Cauza *Xhoxhaj vs. Albania, paragraful 282 și 288*

Prin urmare, textul de lege vizat, este în contradicție cu principiul legalității statuat la art. 21 alin. (2) din Codul administrativ, ce statuează, că exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate, iar scopul legislației administrative, este anume protecția drepturilor și libertăților individuale împotriva autorităților publice, dar nu viceversa. Derogarea textului de lege contestat, de la prevederile și principiile Codului administrativ, ce statuează rolul contenciosului administrativ de apărarea a drepturilor și libertăților persoanei și intervenția acestuia în cazul vătămării unui drept, reprezintă o încălcare a art. 53 din Constituție, în baza căruia a fost edificată construcția juridică a contenciosului administrativ de control jurisdicțional asupra activității autorităților publice, fapt statuat expres în comentariul art. 53 din Constituție⁸, interpretări aplicabile și Codului administrativ.

Mai mult, Curtea Constituțională a statuat, că dreptul la un remediu judiciar este condiționat de existența unui drept încălcat prevăzut de lege (DCC din 10.04.2025, § 31).

Respectiv, lipsa standardului de calitate a sintagmei contestate manifestat în necorespunderea principiului unității materiei legislative sau corelării între textele normative, îl plasează în zona neconstituționalității, fiind contrar art. 1 alin. (3), art. 23 alin. (2) și art. 53 alin. (1) din Constituție, încălcând colateral drepturile constituționale ale autorului sesizării, la reputație profesională, la funcție publică și la muncă.

Art. 20 din Constituție reprezintă blocul fondator al sistemului democratic, care garantează dreptul oricărei persoane la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești împotriva actelor care îi încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime. Această garanție în corelație cu art. 53 din Constituție, presupune că instanța de contencios administrativ soluționează litigii privind existența unui drept subiectiv pretins a fi încălcat, iar nu litigii inițiate în exercitarea unor simple competențe administrative. Or, prin conferirea Comisiei de evaluare a dreptului de a contesta hotărârile Consiliului Superior al Procurorilor, fără ca aceasta să pretindă încălcarea unui drept propriu, legiuitorul modifică însăși funcția constituțională a contenciosului administrativ, transformând un mecanism destinat protecției persoanei împotriva autorităților publice într-un instrument prin care o autoritate publică poate solicita înlăturarea unui act favorabil persoanei evaluate. În aceste condiții, garanția jurisdicțională consacrată de art. 20 din Constituție își pierde caracterul constituțional de protecție a persoanei împotriva autorității publice.

Aplicarea textului contestat pune în discuție însăși situația juridică a autorului excepției, afectând drepturile fundamentale garantate de Constituție. Dreptul la respectarea vieții private, garantat de art. 28 din Constituție, include și protecția reputației profesionale, astfel cum rezultă și din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Totodată, contestarea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor privește direct posibilitatea autorului de a ocupa și exercita funcția de procuror, ceea ce face incidente dreptul de acces la funcția publică prevăzut de art. 39 alin. (2) și dreptul la muncă garantat de art. 43 alin. (1) din Constituție. În acest mod, norma contestată produce efecte asupra unor drepturi fundamentale concrete ale autorului excepției și nu asupra unor interese abstracte sau ipotetice.

Neconstituționalitatea textului contestat nu reprezintă o problemă pur abstractă de tehnică legislativă. Ea produce efecte juridice directe asupra autorului excepției, deoarece constituie temeiul procesual care permite contestarea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor prin care acestuia i-a fost recunoscut dreptul de a promova evaluarea externă. În lipsa textului contestat, acțiunea Comisiei de evaluare nu ar putea fi exercitată în condițiile contenciosului administrativ.

⁸ Alin. (1) al art. 53 confirmă cele menționate mai sus, stabilind expres că „persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei”. Întru realizarea normelor constituționale precitate, la 10 februarie 2000, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV, care are la bază instituirea controlului jurisdicțional asupra activității autorităților administrației publice (pag. 211 din Comentariul Constituției).

Prin urmare, ingerința în drepturile autorului excepției este consecința directă a normei a cărei constituționalitate este contestată, iar nu un efect indirect sau eventual al aplicării acesteia.

Problema de constituționalitate nu rezidă în simpla conferire unui drept procesual Comisiei de evaluare. Esența problemei constă în faptul că legiuitorul transformă o comisie de drept public, titulară exclusiv de competențe, într-un titular al unei acțiuni pe care Constituția, Codul administrativ și Convenția o atribuie doar persoanei care pretinde încălcarea unui drept subiectiv propriu. Respectiv, suntem în prezența când Comisia de evaluare în regim de putere publică, apelează la ajutorul instanței de judecată, care este autoritate publică, împotriva drepturilor individuale ale unei persoane.

O asemenea opțiune legislativă modifică modelul constituțional al contenciosului administrativ consacrat de art. 53 din Constituție și generează, prin aplicarea sa, ingerințe în drepturile fundamentale ale autorului excepției, garantate de art. 20, art. 28, art. 39 alin. (2) și art. 43 alin. (1) din Constituție.

În acest context, este incidentă și norma constituțională prevăzută de art. 125¹ alin. (3) din Constituție, ce consacră valența constituțională exclusivă a Consiliului Superior al Procurorilor, ca unic organ constituțional competent să decidă asupra carierei procurorilor. Potrivit *Hotărârii CC nr. 2/2025 (§ 143)* și Opiniei Comisiei de la Veneția (*CDL-AD(2023)005*), Comisia de evaluare are un rol pur investigativ și consultativ, iar raportul său este o *recomandare* care nu produce efecte juridice directe și nu este obligatorie pentru CSP. Acest lucru reiese și din standardele de probă diferite aplicate de Comisie – „dubii serioase” și cele aplicate de Consiliu – „dovezi care confirmă”.

Reieșind din această arhitectură structural – funcțională dintre Comisie și Consiliu, ultima se plasează ca organ constituțional decident, iar Comisia ca organ investigativ, ambele având competențe proprii clar delimitate, fără ca una să se substituie cu alta.

Prin acordarea dreptului Comisiei de a contestat hotărârile Consiliului la Curtea Supremă de Justiție, se schimbă și arhitectura structural-funcțională dintre Comisie și Consiliul. Prin adoptarea hotărârii de promovare, CSP emite un act administrativ favorabil de reconfirmare în funcție. Permiteea Comisiei (organ fără valență constituțională) să atace această decizie obstrucționează voința organului constituțional suprem și transformă raportul consultativ din opțional în *de facto* obligatoriu. CSP este forțat să devină pârât în instanță pentru a-și apăra propriul act împotriva propriei sale comisii consultative, fapt ce alterează grav independența decizională a CSP și supremația dreptului (art. 1 alin. (3) din Constituție).

Respectiv, textul de Lege contestat, transformă Comisia de evaluare dintr-un organ cu rol investigativ pregătitor și de recomandare într-un actor procesual care poate combate în instanță decizia organului constituțional competent (CSP/CSM), ceea ce afectează echilibrul instituțional consacrat de art. 125¹ din Constituție, rolul efectiv al organului constituțional și modelul constituțional al contenciosului administrativ bazat pe protecția persoanei împotriva autorității publice (art. 20 și art. 53). Altfel spus, dacă hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor este anulată ca rezultat al contestării de către Comisie și constatată nepromovarea, nu mai are niciun sens ca Consiliul să analizeze temeinicia raportului și să ia altă soluție în afara celei recomandate.

În context, este vital a sublinia că evaluarea extraordinară a procurorilor urmărește scopul legitim al asigurării integrității și consolidării încrederii publice în sistemul de justiție. Cu toate acestea, acordarea calității de reclamant unei comisii consultative administrative pentru a contesta deciziile de fond ale organului constituțional decident (CSP) nu urmărește niciun scop legitim permis de Constituție. Statul nu poate justifica crearea unui conflict procesual între două entități publice pe seama drepturilor și stabilității profesionale a cetățeanului.

La fel, nu există o legătură rațională de cauzalitate între scopul asigurării integrității sistemului și acordarea dreptului de atac unei comisii administrative împotriva CSP. Dimpotrivă, măsura creează o instabilitate instituțională nejustificată și absurdă în care prin admiterea contestației Comisiei, instanța de judecată anulează decizia favorabilă adoptată de CSP pe baza

standardului dovezilor certe („dovezi ce confirmă”) și impune un raport consultativ bazat pe un standard inferior („dubii serioase”). Astfel, legătura rațională este ruptă, procesul de evaluare fiind deturnat dintr-un examen de legalitate într-o confruntare instituțională.

În concluzie, sintagma „sau de către comisia de evaluare” de la art. 19 alin. (1) din Legea nr. 252/2023 creează un dezechilibru excesiv între interesul public proclamat și sacrificarea drepturilor fundamentale ale autorului excepției, afectând substanța acestora ca efect fiind contrară principiului calității legii (art. 23), denaturează modelul constituțional al contenciosului administrativ (art. 53), subminează rolul decizional al CSP (art. 125¹) și încalcă direct drepturile fundamentale ale autorului excepției garantate de art. 20, 26, 28, 39 alin. (2) și 43 alin. (1) din Constituție.

Textul de lege contestat „nepromovarea evaluării” prevăzut de art. 19 alin. (5) pct. 2) lit. c) din Legea 252/2023, contravine art. 1, art. 6, art. 7, art. 114, art. 115 alin. (1), art. 119 și art. 125¹ alin. (1) și (3) din Constituție, coroborate cu garanțiile prevăzute de art. 6, art. 8 și art. 13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO), ceea ce încalcă dreptul constituțional al terțului statuat la art. 20 alin. (1), art. 28, art. 39 alin. (2) și art. 43 alin. (1) din Constituție.

Constituția Republicii Moldova conferă Consiliului Superior al Procurorilor (art. 125¹) calitatea de garant al independenței și monopolul constituțional asupra administrării carierei procurorilor (numire, promovare, evaluare, sancționare și eliberare din funcție). Prin abilitarea Curții Supreme de Justiție de a pronunța direct o soluție de „nepromovare a evaluării”, anulând o decizie favorabilă a CSP, instanța de judecată părăsește rolul său constituțional și este transformată *de facto* într-o autoritate de autoadministrare. CSJ se substituie voinței organului colectiv constituțional, preluând atribuții de apreciere pe fond a integrității etice și financiare a subiectului, fapt ce încalcă grav principiul separației și colaborării puterilor în stat (art. 6).

În conformitate cu Opinia Comisiei de la Veneția⁹, a fost recunoscut rolul constituțional al Consiliului Superior al Procurorilor în calitate de factor decizional principal, în procedura de evaluare.

În conformitate cu prevederile art. 115 alin. (1) din Constituție, justiția se înfăptuiește prin Curtea Supremă de Justiție.

Conținutul înfăptuirii justiției în cauzele civile include examinarea și soluționarea litigiilor ce decurg din raporturile juridice civile și sunt legate de apărarea drepturilor și intereselor cetățenilor, întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor¹⁰. Aceeași esență a înfăptuirii justiției este și în cazul contenciosului administrativ.

Principiul fundamental aflat la baza organizării și funcționării aparatului de stat este separația puterilor legislativă, executivă și judecătorească. Fiecare dintre aceste autorități este investită cu anumite prerogative, potrivit prevederilor Constituției, nici una dintre ele neavând posibilitatea de a uzurpa atribuțiile celeilalte sau de a le transmite exercitarea acestora (paragraful 41, Hot CC 11.12.2012)

Prin urmare, Curtea Supremă de Justiție, ca autoritate investită cu competența înfăptuirii justiției, nu poate subroga Consiliului Superior al Procurorilor, în competențele sale pe care le are în temeiul art. 125¹ din Constituție. Altfel spus, Curtea Supremă de Justiție nu are competență de a dispune măsuri ce vizează cariera procurorului, în special eliberarea din funcție și lipsirea de anumite drepturi, deoarece, această competență constituțională, o are exclusiv, Consiliul Superior al Procurorilor.

Reiterez regimul juridic distinct al efectelor constatării de către Curtea Supremă de Justiție a nepromovării evaluării, față de cazul constatării promovării. În primul caz, Curtea Supremă de Justiție anulează o hotărârea de confirmare în funcție a unui procuror și dispune eliberarea din

⁹ https://constcourt.md/public/files/file/comisia_venetia/2023/CDL-AD2023005.pdf

¹⁰ Comentariul Constituției, pag. 416.

funcție cu privarea de drepturi, atribuție ce aparține exclusiv Consiliului. În această situație, Curtea Supremă de Justiție, nu se limitează doar la controlul de legalitate al actului administrativ contestat, ci realizează și o evaluare a integrității subiectului și se transformă într-un organ care exercită, la cererea unei comisii de drept public, competența decizională pe care Constituția o atribuie Consiliului Superior al Procurorilor.

În cel de-al doilea caz, Curtea Supremă de Justiție, realizează un control de legalitate a unui act administrativ prin care sunt afectate drepturile individuale ale subiectului evaluării și prin anularea actului contestat și constatarea promovării, asigură apărarea drepturilor individuale ale persoanei, în cazul vătămării de o autoritate publică, în sensul art. 53 din Constituție și la acces la justiție, în sensul art. 20 din Constituție.

Astfel, textul contestat din art. 19 alin. (5) pct. 2) lit. c), este contrar art. 114, art. 115 alin. (1) și art. 125¹ alin. (1) și (3) din Constituție, deoarece admite substituirea competențelor constituționale ale CSP și denaturează rolul instanței judecătorești, transformând Curtea Supremă de Justiție, dintr-o instanță de control jurisdicțional, într-o autoritate administrativă, care soluționează fondul procedurii administrative de evaluare.

Prin această substituie, Curții Supreme de Justiție i se atribuie o competență străină și improprie misiunii de înfăptuire a justiției (art. 114 din Constituție), prin abilitarea instanței supreme de a constata direct „nepromovarea evaluării”. Astfel, instanța nu se mai limitează la exercitarea unui control clasic de legalitate asupra actului emis de Consiliul Superior al Procurorilor, ci se substituie acestuia, soluționând ea însăși fondul procedurii administrative. Această reglementare generează o confuzie gravă între atribuțiile judiciare și cele administrative, transformând instanța de contencios într-o autoritate decizională de fond, atribuit rezervat de Legea Supremă exclusiv Consiliului Superior al Procurorilor, în calitatea sa de garant constituțional al independenței procurorilor (art. 125¹ din Constituție).

Viciul de neconstituționalitate al normei devine cu atât mai vădit dacă analiza este extinsă prin raportare la temeiurile legale de anulare prevăzute la art. 19 alin. (6) din Legea nr. 252/2023. Textul stabilește expres că instanța supremă admite contestația dacă constată existența unor „*circumstanțe de fapt care puteau duce la promovarea sau nepromovarea evaluării*”.

Această formulare legislativă dovedește incontestabil depășirea sferei de verificare judecătorească a legalității și obligă CSJ la o reevaluare integrală a cauzei pe fond. O astfel de abordare comportă trei vicii constituționale majore:

Preluarea abuzivă a marjei de apreciere administrativă. Determinarea stării de fapt și aprecierea dacă anumite circumstanțe sunt suficiente pentru „nepromovare” reprezintă un act de oportunitate și apreciere administrativă care aparține organului colegial constituțional (CSP). Transferarea acestei aprecieri către instanța judecătorească goleşte de conținut rolul CSP și încalcă principiul separației puterilor (art. 6 din Constituție).

Imposibilitatea garantării nemijlocirii și contradictorialității în fața CSJ (art. 26 din Constituție și art. 6 CEDO). Reevaluarea circumstanțelor de fapt necesită reatribuirea de valoare probatorie materialelor din dosar, audieri și clarificări nemijlocite. CSJ, acționând ca instanță unică și irevocabilă, nu este structurată procedural pentru a funcționa ca un organ administrativ de anchetă de fond, ceea ce privează subiectul evaluat de garanțiile reale ale dreptului la apărare.

Vicierea standardului de dovadă și a securității juridice (art. 23 din Constituție). În timp ce CSP decide pe baza dovezilor certe („dovezi ce confirmă”), reevaluarea de către CSJ a unor „*circumstanțe de fapt care puteau duce la nepromovare*” introduce un criteriu imprecis bazat pe un standard de probă inferior. Această ambiguitate acordă instanței supreme o discreție nemărginită, incompatibilă cu exigențele clarității, previzibilității și securității raporturilor juridice.

În consecință, prin atribuirea CSJ a competenței de a re-evalua fondul circumstanțelor de fapt și de a pronunța direct nepromovarea, legiuitorul anulează distincția fundamentală dintre

controlul judiciar și activitatea administrativă de fond, viciind grav cadrul constituțional al înfăptuirii justiției.

Prin această suprapunere funcțională, norma criticată afectează în mod direct și garanția accesului liber la justiție (art. 20 Constituție) și dreptul la exercitarea căilor de atac (art. 119 din Constituție). Întrucât hotărârea Curții Supreme de Justiție este definitivă și irevocabilă, soluția administrativă de nepromovare, stabilită pentru prima dată direct prin decizia instanței supreme, nu mai poate face obiectul niciunui control judecătoresc ulterior. Se ajunge astfel la situația absurdă în care însuși organul chemate să garanteze legalitatea actelor administrative devine autoritatea care emite soluția administrativă definitivă și defavorabilă. Subiectul evaluat este pus în imposibilitatea absolută de a supune verificării judiciare un act cu consecințe drastice asupra statutului său profesional, fiind lipsit de orice mijloc procesual sau cale de atac împotriva noii realități juridice create direct în instanță.

Efectele juridice ale carențelor constituționale denunțate îmbracă forma unei ingerințe severe și disproporționate în dreptul la viață privată (art. 28 din Constituție; art. 8 CEDO), în dreptul la reputație profesională, precum și în dreptul la muncă și stabilitatea funcției (art. 43 din Constituție).

Eliberarea din funcție, survenită ca efect direct, mecanic și automat al deciziei de „nepromovare” pronunțate de instanță, afectează ireversibil cariera, relațiile sociale și statutul profesional al procurorului. În sensul jurisprudenței constante a Curții Europene (e.g., *Denisov v. Ucraina* [GC], *Baka v. Ungaria* [GC]), eliberarea dintr-o funcție de magistrat și desființarea reputației profesionale acumulate constituie o ingerință directă în sfera vieții private.

În lumina art. 54 din Constituție, orice restricționare a drepturilor fundamentale trebuie să fie necesară și proporțională. Privarea subiectului evaluat de un remediu judiciar efectiv împotriva unei decizii directe de nepromovare rupe echilibrul rezonabil dintre scopul legitim al legii și protecția persoanei împotriva arbitrarului, făcând măsura vădit excesivă și neconstituțională

Urmare celor expuse, în conformitate cu Constituția Republicii Moldova, Legii cu privire la Curtea Constituțională, Codului Jurisdicției Constituționale, solicit Înaltei Curți:

1. Admiterea spre examinare și declararea admisibilă a prezentei sesizări;
2. Exercitarea controlului constituționalității și declararea drept neconstituțională a sintagmei „sau de către comisia de evaluare” de la art. 19 alin. (1) din Legea nr. 252/2023 și a sintagmei „sau nepromovarea evaluării” de la art. 19 alin. (5) pct. 2) lit. c) din Legea nr. 252/2023.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)¹¹

Nu este cazul.

¹¹ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile normative contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar pronunțate de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le va anexa.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării¹²

Declar pe propria onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice fapt pentru care semnez.

Cu considerație,

Victor Cazacu, persoană terță

Digitally signed by Cazacu Victor
Date: 2026.10.19 16:02:04 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

¹² În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la excepția de neconstituționalitate

acțiunea înaintată de

Comisia de Evaluare a Procurorilor împotriva
Consiliului Superior al Procurorilor și Victor Cazacu
(evaluarea externă conform Legii nr. 252/2023)

*(Dosarul nr. 3-13/26
Nr. PIGD 2-26124645-01-3-01102026)*

23 octombrie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în ședință publică cererea terțului Victor Cazacu privind sesizarea Curții Constituționale,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Vladislav Gribincea, *Președinte,*

Ana Cucerescu,

Ion Munteanu, *judcători,*

cu participarea grefierului Veronica Arcuș,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. Pe rolul Curții Supreme de Justiție se află cauza administrativă nr. 3-13/26, intentată de Comisia de Evaluare a Procurorilor (Comisie) împotriva Consiliului Superior al Procurorilor (Consiliul) și Victor Cazacu (terț) privind anularea actului administrativ adoptat în baza Legii nr. 252/2023. Comisia solicită anularea hotărârii Consiliului și constatarea nepromovării evaluării externe de către Victor Cazacu.

2. Cererea a fost repartizată aleatoriu judecătorului raportor Vladislav Gribincea. La 02 octombrie 2026, cauza a fost primită pe rol și fixată ședința de judecată pentru 23 octombrie 2026.

3. La 19 octombrie 2026 terțul Victor Cazacu a depus o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 19 alin. (1) și alin. (5) pct. 2) lit. c) Legea nr. 252/2023. El susține că art. 19 alin. (1), care conferă Comisiei de evaluare dreptul de a contesta hotărârile Consiliului, contravine Codului administrativ. Comisia nu este titularul unui drept sau al unui interes legitim vătămat și, prin urmare, nu poate contesta hotărârile Consiliului. Totodată, art. 19 alin. (5) pct. 2) lit. c) atribuie Curții Supreme de Justiție competența de a constata nepromovarea evaluării, deși aceasta are doar rolul de a verifica legalitatea hotărârilor Consiliului și nu poate exercita atribuții ce țin de evaluarea procurorilor sau de soluționarea aspectelor privind cariera acestora, competențe rezervate constituțional doar Consiliului.

4. În cadrul ședinței de judecată din 23 octombrie 2026, Victor Cazacu a solicitat admiterea cererii și expedierea sesizării la Curtea Constituțională. Reprezentantul Consiliului, Iulian Gainar, de asemenea a susținut că Comisia de evaluare nu ar trebui să poată contesta hotărârile Consiliului. Reprezentantul Comisiei, Valeriu Cernei, a lăsat această decizie la discreția Curții Supreme de Justiție.

MOTIVAREA INSTANȚEI

5. Pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate este necesară întrunirea cumulativă a tuturor condițiilor prevăzute la art. 12¹ alin. (2) Cod de procedură civilă. Prin hotărârea nr. 2/2016, Curtea Constituțională a explicat că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării, sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii condițiilor legale. Verificarea constituționalității este competența exclusivă a Curții Constituționale.

6. Obiectul cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate îl constituie două alineate ale art. 19 din Legea nr. 252/2023. Potrivit art. 135, alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională exercită controlul constituționalității legilor. Prin urmare, prima condiție din art. 12¹ alin. (2) este îndeplinită. Excepțiile au fost ridicate de o parte în proces. Prin urmare, și a doua condiție este întrunită. Cele două prevederi contestate se referă la dreptul Comisiei de a înainta contestația și la competența Curții Supreme de Justiție de a dispune nepromovarea evaluării dacă admite contestația. Prin urmare, și a treia condiție este îndeplinită.

7. Prin hotărârea nr. 2/2025, Curtea Constituțională a recunoscut art. 19 alin. (5) din Legea nr. 252/2023 nu contravine art. 6 și 116 din Constituție. Totuși, argumentele invocate pun în discuție aspecte juridice care nu au fost analizate în hotărârea Curții Constituționale nr. 2/2025. Acestea se referă la dreptul Comisiei de evaluare de a contesta hotărârile Consiliului și dreptul Curții Supreme de Justiție de a constata nepromovarea evaluării când Consiliul a dispus promovarea evaluării. Prin urmare, și ultima condiție pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost îndeplinită (decizia CC nr. 88/2025, § 17).

8. Din considerentele de mai sus, în conformitate cu art. 195 și art. 230 Cod administrativ și art. 12¹ Cod de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite cererea depusă de către terțul Victor Cazacu cu privire la sesizarea Curții Constituționale privind exercitarea controlului constituționalității unor prevederi din Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor;

Se ridică excepția de neconstituționalitate și se remite Curții Constituționale sesizarea depusă în vederea examinării constituționalității următoarelor sintagme:

- a. „sau de către comisia de evaluare” din art. 19 alin. (1) Legea nr. 252/2023;
- b. „sau nepromovarea evaluării” din art. 19 alin. (5) pct. 2) lit. c) Legea nr. 252/2023”.

Sesizarea terțului se anexează.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte Digitally signed by Gribincea Vladislav
Date: 2026.10.23 20:29:02 EEST
Reason: MoldSign Signature

Judecători Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Vladislav Gribincea

Ana Cucerescu

Ion Munteanu